

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ПОЛИТИКА И ПРИВРЕДА

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2023./2024.

PIG.57.SR.R.K1.24

60132

Политика и привреда

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

C *UK*

↑ ↑
Преписан тачан одговор Параф (скраћени потпис)

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура) државна матура

UK

↑ ↑ ↑
Прецртан погрешан одговор у заградама Тачан одговор Параф (скраћени потпис)

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

ПОЛИТИКА И ПРИВРЕДА

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Идентификациона налепница
ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ!

P
I
G

Лист за одговоре

D-S057

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
22.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
23.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
24.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
25.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Шифра оцењивача: _____

FIG.57.SR.R.L1.02

60133

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

P
I
G

26.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
27.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
28.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
29.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
30.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
31.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
32.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
33.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
34.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
35.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
36.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
37.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
38.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
39.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
40.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
41.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
42.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
43.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
44.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
45.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
46.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
47.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
48.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐ NO ☐
49.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐ NO ☐
50.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐ NO ☐

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Пишите читко. Нечитки одговори ће се бодовати са нула (0) бодова.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. Приликом исправљања грешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Проверите да ли сте налепили идентификационе налепнице на све испитне материјале.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 22 странице, од тога 1 празну.

Политика и привреда

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате означити знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. Цивилна иницијатива *Стоп насиљу над женама* организовала је малофудбалски турнир ради придобијања подршке јавности и прикупљања донација за жртве насиља понудом мајица с порукама ненасиља.
Како се назива деловање цивилне иницијативе описано у примеру?

- A. политичко
- B. спортско
- C. трговинско
- D. уметничко

(1 бод)

2. Незадовољни деловањем месног одбора око организације уређења јавних површина грађани су на скупу грађана одлучили да прикупе потписе подршке за даљње акције у њиховом градском кварту јер не могу одмах да смене месну власт.
Како се назива политички процес описан у примеру?

- A. избори
- B. петиција
- C. плебисцит
- D. протест

(1 бод)

3. Које је од наведених политичких деловања грађана облик изравне демократије?

- A. референдум
- B. етичка куповина
- C. подизање тужбе
- D. политичка социјализација

(1 бод)

4. Која од наведених тврдњи описује либералну демократију?

- A. Јавност сме насилно да изрази своје стајалиште.
- B. Припадници етничких мањина дужни су се асимилирати.
- C. Медији смеју да извештавају о садржајима које одобрава власт.
- D. Удружења цивилног друштва спречавају да држава служи повлашћеним групама.

(1 бод)

5. Како се назива основно начело функционисања правне државе према којем се закони морају једнако примењивати на све грађане?

- A. начело легалности
- B. начело суверености
- C. начело јединства власти
- D. начело транспарентности

(1 бод)

6. Које општинско представничко тело има овлашћења да доноси одлуку о стопи пореза коју грађани плаћају из својих личних прихода пунећи тако општински буџет?

- A. општински суд
- B. општинско веће
- C. општински начелник
- D. општински уред за финансије

(1 бод)

7. Жупан је у алкохолизованом стању скривио саобраћајну несрећу с великом материјалном штетом. Истрагом је утврђена жупанова кривња те му је судском пресудом изречена казна. На коју се врсту одговорности односи обавеза извршења казне из описаног примера?

- A. на правну
- B. на судску
- C. на политичку
- D. на моралну

(1 бод)

Политика и привреда

8. Које би од наведених деловања Владе Републике Хрватске према Уставу Републике Хрватске нарушило владавину права?

- A. Влада доноси мере за сузбијање инфлације.
- B. Влада самостално именује шефа безбедносно-обавештајне службе.
- C. Влада предлаже ребаланс буџета који иде на изгласавање у парламент.
- D. Влада упућује парламенту предлог о измени закона по хитној процедури.

(1 бод)

9. Који је од наведених економских система заснован искључиво на централизацији одлучивања и систему административних цена?

- A. тржишна привреда
- B. обичајна привреда
- C. мешовита привреда
- D. командна привреда

(1 бод)

10. Која од наведених тврдњи **не описује** обележје економског добра?

- A. Економска добра присутна су у ограниченој количини.
- B. Економска добра доступна су на одређеним местима.
- C. Економска добра бесплатна су и свима на располагању.
- D. Економска добра у могућности су задовољити одређену потребу.

(1 бод)

11. Влада се одлучује на повећање државне потрошње кроз довршетак изградње железничке пруге те смањење пореза на додану вредност на одређена добра, што за последицу има повећање запослености.

Како се назива економска политика владе описана у примеру?

- A. рестриктивна фискална политика
- B. експанзивна фискална политика
- C. рестриктивна монетарна политика
- D. експанзивна монетарна политика

(1 бод)

12. Којом од наведених мера држава може преко средишње банке да утиче на привредна кретања?

- A.** смањењем пореза на доходак
- B.** смањењем прихода од јавних добара
- C.** смањењем каматне стопе на кредите
- D.** смањењем доприноса за пензионо осигурање

(1 бод)

13. Хрватски грађани издвајају 18,3% годишње потрошње на исхрану, а то значи да већи део прихода одлази на подмирење основних потреба, што утиче на смањење животног стандарда.

Који макроекономски циљ треба остварити да би се повећао животни стандард грађана у описаном примеру?

- A.** привредни раст
- B.** економску слободу
- C.** праведну расподелу
- D.** економску ефикасност

(1 бод)

14. Која од наведених тврдњи описује политику пословања подружница мултинационалних компанија?

- A.** Запошљавају искључиво радну снагу из земаља из којих долазе.
- B.** Своју пословну политику воде независно од централе корпорације.
- C.** Подлежу искључиво правним прописима земље у којој су компаније основане.
- D.** Отварају се у земљама које им осигуравају ниже трошкове пословања и веће тржиште.

(1 бод)

Политика и привреда

15. Власница светски познатог ланца ресторана вегетаријанске хране отворила је ресторан у луксузном одмаралишту у Савудрији. Своју стандардну понуду хране прилагодила је потрошачима на локалном тржишту користећи се истарским намирницама попут тартуфа.

Како се назива процес који је предузетница интегрисала у своје пословање?

- A. локализација
- B. глобализација
- C. глокализација
- D. национализација

(1 бод)

16. У неким земљама Европске уније грађанима се осигуравају бесплатна здравствена брига, брига за труднице и повластице за бригу о деци.

Којој групи права припадају потпоре намењене грађанима у описаном примеру?

- A. политичким
- B. социјалним
- C. власничким
- D. потрошачким

(1 бод)

17. Које од наведених права припада трећој генерацији људских права?

- A. право на здрав околиш
- B. право на слободно време
- C. право на здравствену заштиту
- D. право на слободу вероисповести

(1 бод)

18. Који од наведених политичких субјеката **нема** пасивно бирачко право за избор посланика у Хрватски сабор?

- A. пунолетни страни држављани с пребивалиштем у Републици Хрватској
- B. пунолетни хрватски држављани с пребивалиштем у Републици Хрватској
- C. пунолетни припадници националних мањина с хрватским држављанством
- D. пунолетни хрватски држављани који немају пребивалиште у Републици Хрватској

(1 бод)

19. Које од наведених ученичких деловања представља активно деловање цивилног друштва у животу политичке заједнице?

- A.** састанак већа ученика
- B.** државно спортско такмичење школа
- C.** волонтирање ученика у дому за децу
- D.** одбрана школског пројекта на државној смотри

(1 бод)

20. Која институција државне власти остварује грађанску контролу над оружаним снагама и службама сигурности Републике Хрватске?

- A.** Хрватски сабор
- B.** Влада Републике Хрватске
- C.** Председник Републике Хрватске
- D.** Уставни суд Републике Хрватске

(1 бод)

21. У Републици Хрватској спроводи се реформа струковног образовања, што захтева усклађивање правне регулативе васпитања и образовања. Који је од наведених процеса под изравним овлашћењем Хрватског сабора при провођењу реформе из описаног примера?

- A.** е-саветовање грађана
- B.** медијски приказ промена у јавности
- C.** подршка тржишних пословних организација
- D.** измене закона о васпитању и образовању

(1 бод)

Политика и привреда

22. Запосленица државне компаније открила је преваре у пословању због којих је компанија претрпела велику имовинску штету.

Које је самостално и независно правосудно тело према Уставу Републике Хрватске овлаштено и дужно предузимати правне радње ради заштите имовине државне компаније из примера?

- A. Комисија за сукоб интереса
- B. Уставни суд Републике Хрватске
- C. Јавно тужилаштво Републике Хрватске
- D. Одбор за правосуђе у Хрватском сабору

(1 бод)

23. Која од наведених тврдњи описује утицај владине одлуке на социјална права појединаца и група?

- A. Влада доноси одлуку о датуму одржавања парламентарних избора.
- B. Влада доноси одлуку о повећању потпора за промовисање културне баштине.
- C. Влада доноси одлуку о новом кругу субвенционисања стамбених кредита.
- D. Влада доноси одлуку о изградњи новог националног фудбалског стадиона.

(1 бод)

24. Који субјекти привредног система Републике Хрватске доносе одлуке којима се одређује врста привредног система, његова структура и процеси?

- A. грађани
- B. запосленици
- C. пословни субјекти
- D. државне институције

(1 бод)

25. Која од наведених тврдњи **не описује** деловање тржишне привреде?

- A. Политички носиоци дужности управљају привредом.
- B. Цене се одређују на темељу закона понуде и потражње.
- C. Конкретним мерама и законима држава подстиче предузетништво.
- D. Свако може да бира чиме ће да се бави, али у складу с правним прописима.

(1 бод)

II Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, с неколико речи или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици. Тачан одговор доноси један бод.

26. Како се назива врста моћи која власти осигурава спровођење сваке законодавне одлуке?

(1 бод)

27. Како се назива војнополитичка организација настала након Другог светског рата са сврхом очувања мира у Европи, која је данас оријентисана на борбу против тероризма те успоставу и очување мира, а чијом је пуноправном чланицом Република Хрватска постала 2009. године?

(1 бод)

28. У којем су типу политичког поретка живот, слобода и власништво грађана неизвесни због изопачене владавине којој недостаје легалитет и легитимитет, а усмерена је искључиво на личну корист владара?

(1 бод)

29. Упркос строгој тродеоби власти у неким државама председник републике, иако не учествује у законодавној власти, може привремено да заустави проглашење закона суспензивним вето, чиме је институција председника у предности у односу на парламент. Како се назива описани облик демократије?

(1 бод)

Политика и привреда

- 30.** Како се назива институција Европске уније са којом Европски парламент дели законодавну власт?

(1 бод)

- 31.** Којим се изборним системом омогућава мањим странкама улаз у представничко тело ако задовоље прохибитивну клаузулу?

(1 бод)

- 32.** Како се назива врста избора на којима бирањем представника за градске и жупанијске скупштине грађани могу успешније да приступе решавању својих месних проблема?

(1 бод)

- 33.** Скупштина деоничког друштва је на темељу остварене добити донела одлуку о исплати дивиденде својим деоничарима.
Како се називају деонице које власницима из описаног примера дају право првенства при исплати дивиденде?

(1 бод)

- 34.** Истраживања су показала да велики број људи пије кафу с додатком шећера. Због пораста цене кафе смањила се потражња за кафом, али и за шећером.
Којој врсти добара припадају кафа и шећер када се користе заједно и међусобно се допуњују као у описаном примеру?

(1 бод)

Политика и привреда

- 35.** У државном буџету планирају се приходи у износу од 25 милијарди евра и расходи од 26,7 милијарди евра.

Како се назива стање буџета у описаном примеру?

(1 бод)

- 36.** Остварену добит у износу од 20 000 евра предузеће жели да реинвестира у куповину нове машине за паковање, али нема довољно средстава јер цена машине износи 22 000 евра. Који економски закон објашњава описану немогућност предузећа да купи машину?

(1 бод)

- 37.** Како се назива организовано тржиште на којем брокери свакодневно извршавају налоге за куповину или продају вредносних папира у име улагача?

(1 бод)

- 38.** При отворењу трговине велики је трговачки ланац локалној заједници одлучио изградити дечији спортски парк са справама за игру и вежбу.

Како се назива облик пословања трговачког ланца описан у примеру?

(1 бод)

- 39.** Послодавац је прекршио обавезе из уговора о раду те је раднику ускратио законом загарантовано право на недељни одмор након одрађеног прековременог рада.

Којој генерацији људских права припада право на одмор радника из описаног примера?

(1 бод)

Политика и привреда

40. Како се назива функција особе која управља пословањем Хрватске народне банке?

(1 бод)

41. Која је институција, осим Председника Републике Хрватске, имала функцију извршне власти у полупредседничком саставу који је Република Хрватска имала до 2001. године?

(1 бод)

42. Које тело државне власти према Уставу Републике Хрватске по завршетку изборних процеса сазива Хрватски сабор на прво заседање?

(1 бод)

43. У Хрватском сабору је за време актуелне кризе у стратешкој хрватској компанији покренуто питање поверења министру финансија. Два министра, коалицијски партнери у Влади Републике Хрватске, нису подржали став председника владе Републике Хрватске те их је он разрешио министарске функције и предложио нове министре. Које државно тело према Уставу Републике Хрватске доноси одлуку о именовању нових чланова Владе Републике Хрватске у описаном примеру?

(1 бод)

44. Доктори примарне здравствене заштите у Републици Хрватској траже већи коефицијент за обрачун плата и повећање броја специјализација из породичне медицине. Које тело државне власти доноси уредбу о коефицијентима из описаног примера?

(1 бод)

- 45.** Због нетранспарентног управљања јавним добрима града и потписивања споразума о давању градске плаже у концесију окупиле су се грађани који желе да подстакну јавну расправу и укључе се у доношење свих битних одлука у граду око концесије те организују референдум.

Којим се још механизмом, осим скупа грађана и референдума, грађани могу укључити у процес учествовања у одлучивању о проблему описаном у примеру?

(1 бод)

- 46.** Канадски премијер остаје на власти иако његова политичка странка није успела да оствари већинску победу, али је добила подршку других парламентарних странака. Како се назива врста владе из описаног примера?

(1 бод)

- 47.** Амбасадор Републике Хрватске у Аустрији предао је дипломатско писмо председнику Аустрије ступајући службено на свој четворогодишњи мандат. Како се назива документ из описаног примера којим једна држава потврђује другој држави свог амбасадора?

(1 бод)

III Задаци продуженог одговора

У следећим задацима пажљиво прочитајте полазни садржај и одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно шта је битно за задатак. Одговор упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици. Тачан одговор доноси један или два бода.

48. Пажљиво прочитајте текст.

„... Нисмо ни покушали да имплементирамо дописно гласање што би вероватно био одређен напредак”, рекао је за *dnevnik.hr* информатички стручњак (...) компаније која се бави дигиталном сигурношћу. Технички, каже, могуће је спровести електронско гласање: „Оно представља изазов по питању безбедности, осигурања анонимности, али и утврђивања да глас даје заиста та, одређена, особа с бирачким правом. Како смо земља с озбиљно нарушеним поверењем у власт, последично у технологију и науку, заиста не знам како бисмо премостили те проблеме приликом уградње футуристичког изборног система. На крају, мислим да садашње, неуређено стање одговара главним политичким факторима који на њему *de facto* паразитирају.”

Прилагођено према: <https://dnevnik.hr>

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Која се још два обележја изборног права наводе у полазном тексту осим општег и изравног, а такође су нужна да би избори били компетитивни? Објасните значење изравног изборног права.

Политика и привреда

[illegible]

(2 бода)

Политика и привреда

49. Пажљиво прочитајте текст.

Музеј илузија – данас већ глобално реномиран пројекат рођен у Хрватској, креће у још жешћу светску експанзију, а амбициозном тиму Метаморфозе која је задужена за ширење пословања циљ је до краја 2026. у портфељу имати чак 100 оваквих музеја широм света. (...)

„Тренутно смо највећи ланац приватних музеја на свету, а Метаморфоза је компанија која стоји иза брэнда. Наш тим чини више од 50 стручњака из Хрватске који покривају подручја пројектног менаџмента, истраживања и развоја, логистике, архитектуре, финансија, маркетинга и ‘акаунт’ менаџмента.” (...)

Пословни модел постављен је тако да је Метаморфоза власник франшизе. Сваки музеј има свог франшизера који је одговоран за пословање, а води га уз помоћ и подршку загребачког тима. Сви заједно воде франшизере кроз све фазе, од изградње музеја до развоја и управљања на дневној разини.

Прилагођено према: www.poslovni.hr

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Који облик уласка у посао осим франшизе можете да препознате у полазном тексту? Објасните зашто је франшиза добар облик уласка у посао за купца франшизе.

Политика и привреда

[illegible]

(2 бода)

Политика и привреда

50. Пажљиво прочитајте текст.

Врховни суд Новог Зеланда је у новембру 2022. године оценио да право гласа с тек 18 година дискриминише младе, што је подстакнуло владу да размотри спуштање добне границе за гласање на изборима на 16 година.

Након одлуке суда премијерка је представила нацрт закона којим се отвара пут гласачком праву 16-годишњацима. Сваку промену изборног закона те природе мора да одобри 75% посланика, стога се то питање првенствено тиче парламента.

То се питање, које је покренуло Удружење за промоцију права „Мејк ит 16” (*Make it 16*), повлачи по судовима од 2020. године, а главни је аргуменат жеља за гласањем о одлукама у вези климатске кризе.

Прилагођено према: www.theguardian.com

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Којој врсти политичког субјекта припада удружење за промоцију права малолетника из полазног текста?

Објасните аргуменат удружења за спуштање добне границе за стицање бирачког права.

[illegible]

Политика и привреда

[illegible]

(2 бода)

Празна страница